

AFSCHEID

een verhaal uit de late Steentijd (2000 v.Chr.)

Het meisje staat roerloos tussen de anderen rond het graf. Haar lange, blonde haar golft tot over haar schouders. De helderblauwe ogen staan verdrietig.

De oude, wijze man is gestorven. Haar grootvader. De mannen hebben een kuil gegraven om hem in te leggen. Ze voelt zich verlaten. Hoe moet het zonder hem? Hij was de leider van hun stam.

Velen zijn gekomen om afscheid van hem te nemen. Uit de hele streek. Zelfs vrienden die vlakbij de grote rivier wonen in het zuiden hebben de tocht gemaakt naar de begrafenis.

Ze heeft van hem gehouden. Hij was sterk. Hij wist veel. Iedereen luisterde naar hem. Als hij bij haar was, was zij nooit bang voor de geluiden uit het bos. Haar broers lachen haar altijd uit om die angst. Hij nooit!

Maar nu is hij dood.

Sterke mannen dragen zijn lichaam naar het graf. Slechts het ruisen van de wind in de bomen breekt de stilte. Allen zwijgen.

Ze ziet hoe het lichaam van haar grootvader behoedzaam in het graf wordt gelegd. Liggend op zijn linkerzijde, met de gesloten ogen gericht naar het zuiden. Zo wil het de gewoonte. Ontstaan in het oosten, lang geleden.

Onwillekeurig doet ze een stap naar voren. Ze wil niets missen van deze plechtigheid. Haar grootmoeder zet een klokvormige beker, gevuld met voedsel, naast het hoofd van haar man. Dat is voor onderweg, op de lange, donkere route naar de andere wereld. Wat voor wereld zou dat zijn?

De beker is versierd met schuine streepjes, driehoekjes en vierkanten, ooit met een spateltje in de klei gekerfd.

Haar vader legt zorgvuldig de grafgiften bij het gestorven lichaam van zijn vader. Ze herkent ze, de voorwerpen die hij altijd bij zich had op de jacht. Zijn boogschutteruitrusting. Vuurstenen pijlspitsen, zijn polsbeschermer. En natuurlijk zijn bijl.

De mannen maken het graf dicht met scheppen schoon zand. Om dat heuveltje zand heen graven ze een greppel.

Het meisje neemt zich voor morgen stenen te zoeken. Die gaat ze in een kring om de greppel heen leggen. Voor haar grootvader.

Verdrietig loopt ze terug naar het kamp. Ze moet haar moeder helpen. Er moet eten en drinken worden klaargemaakt voor de familie en de gasten. Maar morgen... ze recht haar schouders.